

Oddagrein

Eitt nýtt ár er byrjað, og eg haldi at nógv er vordíð betri. Eg haldi til dømis, at vit í mentanarlívinum duga nógv betri at hyggja út í heim. Longri enn bert til Danmarkar. Tað vóni eg heldur fram, og eg vóni at vit fara at hygga longri og longri burtur. Tess størri verður okkara listaheimur.

Listasøgan er ein søga full av undanførslum. Hetta hava feministar og post-kolonialistar gjørt okkum varug við seinasatu hálvtrýss árinum, og einki nýtt í tí. Vit vita, at søgan um listina bert hongur saman sum søga tí hon skýggjar ávis kyn og fólkasløg og tí hon snýr seg um eitt rættiliga lítið øki í hesum fagra heimi. Vit vita, at list, sum ikki er skapað í miðeuropa ella í USA fær eina óbetýðiliga støðu sum primitiv list í listasøguni. Vit vita, at tann hátturin, sum listasøgan verður søgd, er ivingarsamur, eisini í mun til føroyska list. Men hvat gera vit við tað?

Eg haldi millum annað, at vit skulu endurmeta tey mál og tey hugtøk, sum vit brúka, tá vit tosa og skriva um list. Tað haldi eg er ein ógvuliga umráðandi fortreyt fyri at fara virðiliga við listini. Men eg haldi eisini, at vit skulu gera okkum ómak við at lýsa og greina støðuna sum hon er nú meira breitt og har kann mann royna at spegla seg í øðrum londum og mentanum, sum eisini verða mett sum útjaðari. Til dømis arabiska heimin.

Uttaná er líkleikin ikki stórur. Arabiski heimurin er myndaður av 22 londum við tilsamans 323 milliónum íbúgvum. Arabisk list líkist heldur ikki føroyskari list, men allikavæl líkjast tær í mongum, m.a. í bygnaðinum, sum er kring listina

og hervið ber tað til at finna íblástur í granskingar- og praktiskum loysnum, sum tey arbeiða við innan listina í hesum partinum av heiminum.

Tann kanska týðningarmesti líkleikin millum Føroyar og arabisku londini er, at ein sera stórur partur av listini verður skaptur uttanlands av emigreraðum listafólkum. Tað er eftir míni meting fullkomiliga avgerandi, at vit kanna hvat tað merkir fyri okkara list og royna at lýsa kompleksitetin, sum fylgir diaspora-støðuni. Ein annar eyðsýndur líkleiki hevur við imperialismu at gera og eksotiska máttan, sum list frá arabiskum londum og úr Føroyum verður viðgjørd útifr, og sum londini sjálvi tilvitað ella ótilvitað samtykki og viðariføring av eksotismuni og skeivu fatanunum og konstruktiónunum, sum koma við eksotismuni. Ein triði líkleiki er vantandi gransking og vantandi yrkisførleikar. Í arabisku londunum tekst humanistiska granskingin næstan bert við bókmentaøkið. Tað merkir í fyrsta umfari, at økið verður niðurskrivað, at skeiv kunning kemur fyri, at fakliga kjakið manglar og at eingin stendur til reiðar við teimum røttu spurningunum og teimum røttu hugtøkunum. Viðari merkir tað, at tað ikki verða útbúgvín fólk til at taka sær professionelt av listini, at mann er treytaður av sjálvbodnum áráði, at tað eru bókmentafólk, sum býta út pengarnar til myndlistina eins og listaummæli oftast verða skrivað av bókmentafólkum. Í fjølmiðlunum vantar mentanarmiðlan, og journalistar velja at taka ta listina framum, sum teimum dámar best persónligt og tað er so eisini tann listin, sum verður mest viðurkend við t.d. almennum heiðurslønnum.

Inger Smærup Sørensen
ritstjóri

4

KATA UM KATARØDDIR

20

EIN NÝGGJUR VARÐI Í HAVN

UMMÆLI:

6

YVIRLUTI TEIRRA KÚGAÐU

6

BARNAMENTANARSÍÐAN

22

Á BÓKASAVNINUM

PLAKAT:

12

KRISTINU SØRENSEN OUGAARD, SJÓNLEIKARI

8

FILMSENTUSIASTUR TEKUR SAMAN UM FILMSÁRIÐ 2014

14

OPUS 6 – EIN SYMFONI FYRI ÆÐRAR EFTIR PETUR PÓLSON

18

BLÓÐSPEGLINGAR – EIN HUGLEIÐING UM LÆRING OG LIST

16

FRÁ MCCARTNEY TIL MIÐVÁGS – SAMRØÐA VIÐ FRED RUDDICK

SAMRØÐA: